

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 332/2014-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. júla 2014 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej advokátom doc. JUDr. Branislavom Fridrichom, PhD., Advokátska kancelária Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, vedené pod sp. zn. Rvp 1262/2014 a sp. zn. Rvp 1293/2014 vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie postupom Krajského súdu v Košiciach a jeho uznesením sp. zn. 13 CoE 58/2013 z 25. júna 2013, postupom Krajského súdu v Žiline a jeho uznesením sp. zn. 1 CoE 143/2012 z 15. januára 2013 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a jeho uzneseniami sp. zn. 7 CoE 96/2013 z 8. novembra 2013 a sp. zn. 2 CoE 10/2013 z 31. októbra 2013 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 1262/2014 a sp. zn. Rvp 1293/2014 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1262/2014.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 13. februára 2014 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOŠŤ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom Krajského súdu v Košiciach a jeho uznesením sp. zn. 13 CoE 58/2013 z 25. júna 2013, postupom Krajského súdu v Žiline a jeho uznesením sp. zn. 1 CoE 143/2012 z 15. januára 2013 (ďalej len „krajské súdy a „uznesenia krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a jeho uzneseniami sp. zn. 7 CoE 96/2013 z 8. novembra 2013 a sp. zn. 2 CoE 10/2013 z 31. októbra 2013 (ďalej aj „uznesenia najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka mala v exekučnom konaní vedenom na podklade rozhodcovského rozsudku Okresným súdom Spišská Nová Ves a v exekučnom konaní vedenom na podklade notárskej zápisnice Okresným súdom Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresné súdy“) postavenie oprávnenej. V priebehu exekučného konania bolo uzneseniami okresných súdov v sťažovateľkou napadnutých konaniach rozhodnuté o zastavení prebiehajúceho exekučného konania. Krajské súdy na odvolanie sťažovateľky svojimi uzneseniami návrh sťažovateľky na prerušenie odvolacieho konania zamietli a uznesenia okresných súdov vo výroku o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a o zastavení exekúcie potvrdili. Najvyšší súd konania o odvolaní sťažovateľky proti uzneseniam krajských súdov vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania zastavil.

Sťažovateľka v predostretej argumentácii atakuje právne závery vyplývajúce z rozhodovacej činnosti označených súdov, ktorým vytýka ich nesprávnosť z hľadiska právneho posúdenia relevantných hmotnoprávných ustanovení príslušných právnych

predpisov na predmetnú právnu vec sa vzťahujúcich a zároveň poskytuje ústavnému súdu vlastnú interpretáciu právnych predpisov vzťahujúcu sa na uvedené konania. Za relevantné pochybenie v postupe označených súdov považuje predovšetkým skutočnosť, že o zastavení uvedených exekučných konaní bolo rozhodnuté bez toho, aby bolo predtým prerušené konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „OSP“) z dôvodu potreby podania žiadosti Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) na rozhodnutie o predbežnej otázke podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Zároveň poukazuje na rozsudok Súdneho dvora vo veci Banif Plus Bank Zrt proti Csaba Cipani a spol. sp. zn. C-472/11 z 21. februára 2013, z ktorého má vyplývať, že čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý konštatoval ex offio nekalú povahu zmluvnej podmienky, nemusí na to, aby mohol vyvodit' dôsledky tohto konštatovania čakať, či spotrebiteľ informovaný o svojich právach navrhne, aby uvedená podmienka bola zrušená, avšak zásada kontradiktórnosti vo všeobecnosti zaväzuje vnútroštátny súd, ktorý konštatoval v rámci preskúmavania ex offio nekalú povahu zmluvnej podmienky, informovať účastníkov konania v spore a vyzvať ich, aby sa k tomu kontradiktórne vyjadrili spôsobom, ktorý na tento účel stanovujú vnútroštátne procesnoprávne predpisy. Rovnako rozsiahlo poukazuje na ďalšiu rozhodovaciu činnosť Súdneho dvora, ústavného súdu a Ústavného súdu Českej republiky.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vydal rozhodnutie, ktorým vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva podľa čl. 47 charty postupom a uzneseniami krajských súdov a postupom a uzneseniami najvyššieho súdu v uvedených konaniach, zruší označené uznesenia krajského súdu a najvyššieho súdu, vec vráti krajským súdom na ďalšie konanie a sťažovateľke prizná primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 112 ods. 1 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1262/2014 a sp. zn. Rvp 1293/2014 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností, ako aj vzhľadom na totožnosť v osobe sťažovateľky a najvyššieho súdu, proti ktorým sťažnosti smerujú, ústavný súd rozhodol o ich spojení na spoločné konanie tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

2.1 K namietanému porušeniu označených práv napadnutým postupom a uzneseniami krajských súdov

Pokiaľ ide o splnenie procesných podmienok prípustnosti sťažnosti smerujúcej proti postupu a uzneseniam krajských súdov ako súdov odvolacích, ústavný súd zistil, že uznesenia krajských súdov neboli napadnuté dovolaním, ale len odvolaním, a to len pokiaľ ide o výrok o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Vo vzťahu k ostatným výrokom uznesení krajských súdov, ktorým boli uznesenia okresných súdov o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a jej zastavení potvrdené, sťažovateľka nepodala žiaden opravný prostriedok.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

V posudzovaných prípadoch ústavný súd zistil, že sťažovateľkou napadnuté uznesenia krajských súdov nadobudli právoplatnosť 31. júla 2013 (uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 13 CoE 58/2013 z 25. júna 2013) a 6. februára 2013 (uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1 CoE 143/2012 z 15. januára 2013).

Ústavnému súdu však boli sťažnosti proti napadnutým uzneseniam krajských súdov doručené až 13. februára 2014, teda zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy. Nedodržanie tejto lehoty je pritom dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (III. ÚS 480/2012, III. ÚS 549/2013, I. ÚS 52/2014).

Keďže sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je časovo obmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti, možno konštatovať, že lehota ustanovená pre tento druh konania pred ústavným súdom sťažovateľke bez akýchkoľvek pochybností uplynula skôr, než podala túto sťažnosť. Pri ustálení tohto záveru ústavný súd dospel k záveru, že na vec nemôže aplikovať judikatúru o zachovaní lehoty na podanie sťažnosti vo vzťahu k napadnutým rozsudkom (uzneseniam) krajského súdu v prípadoch procesného rozhodnutia dovolacieho súdu (napr. I. ÚS 358/09, III. ÚS 114/2010), keďže proti uzneseniam krajských súdov sťažovateľka dovolanie nepodala, ale bez splnenia podmienok konania napadla uznesenia krajských súdov odvolaniami (ako neprípustným opravným prostriedkom), a len pokiaľ ide o výrok o zamietnutí jej návrhu na prerušenie konania.

Vo vzťahu k uzneseniam krajských súdov preto ústavný súd považoval jej sťažnosti za oneskorené, na základe čoho ich podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

2.2 K namietanému porušeniu označených práv napadnutým postupom a uzneseniami najvyššieho súdu

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré sťažovateľ označil, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo

slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011).

Najvyšší súd napadnutými uzneseniami konanie o odvolaní sťažovateľky proti uzneseniam krajských súdov vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania zastavil, pretože dospel k záveru o existencii takého nedostatku podmienok konania, ktorý nemožno odstrániť. Vychádzal pritom z názoru, že uznesenia krajských súdov o nevyhovení návrhu sťažovateľky ako oprávnenej na prerušenie konania vydané v priebehu odvolacieho konania nie sú rozhodnutiami krajského súdu ako súdu prvého stupňa, ale ide o rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým nie je odvolanie prípustné. Odvolací súd sa pri takomto rozhodovaní nestáva súdom prvého stupňa, ale zostáva súdom odvolacím. V zmysle § 202 ods. 3 písm. o) OSP odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa zamietol návrh na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c), a teda aj keby o návrhu rozhodol súd prvého stupňa, proti jeho rozhodnutiu by v takomto prípade odvolanie prípustné nebolo. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že napadnuté uznesenia krajských súdov ako súdov odvolacích chybné poučenie o neprípustnosti odvolania proti týmto rozhodnutiam neobsahujú. S poukazom na uvedené najvyšší súd dospel k záveru o nedostatku svojej funkčnej príslušnosti na rozhodovanie o odvolaní sťažovateľky.

Ústavný súd po preskúmaní obsahu napadnutých uznesení najvyššieho súdu zistil, že najvyšší súd svoje závery o neodstrániteľnom nedostatku podmienok konania o odvolaní sťažovateľky odôvodnil ústavne akceptovateľným (určitým a zrozumiteľným) spôsobom. Žiada sa tiež zdôrazniť, že sťažovateľka v sťažnostiach ani nepredkladala argumentáciu vyvracajúcu správnosť a zákonnosť tohto postupu najvyššieho súdu, sústredila sa len na formuláciu svojich názorov spochybňujúcich postup označených súdov vo vzťahu k návrhu na prerušenie konania pre účely predloženia predbežnej otázky podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na odôvodnenie uznesenia ústavného súdu č. k. IV. ÚS 299/2012-16 zo 7. júna 2012 vo veci inej sťažnosti podanej sťažovateľkou, v ktorom ústavný súd sťažovateľke podrobne vysvetlil, že „nie každé nepredloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Európskej únie, musí mať automaticky za následok

porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 129/2010)“, pričom svoj právny názor zároveň oprel aj o uznesenie Spolkového ústavného súdu sp. zn. 2 BvR 2419/06 zo 6. mája 2008 a rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Ullens de Schooten a Rezabek proti Belgicku z 20. septembra 2011, sťažnosti č. 3989/07 a č. 38353/07.

Záver, ku ktorému najvyšší súd dospel, nie je z ústavného hľadiska neospravedliteľný ani neudržateľný a nemá za následok porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, respektíve práva podľa čl. 47 charty. V zmysle svojej judikatúry ústavný súd považuje za protiústavné a arbitrárne iba tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06), čo však nie je tento prípad.

Vzhľadom na uvedené považuje ústavný súd sťažnosti proti uzneseniam najvyššieho súdu za zjavne neopodstatnené, na základe čoho ich podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol, pričom o ďalších návrhoch sťažovateľky v nich uplatnených už ústavný súd vzhľadom na odmietnutie sťažností nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2014